

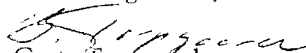
Velfærdsministeriet
Departementet
Att.: Gitte Lindegaard
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høring om lovforslag om hjælp til stemmeafgivning

Den 11. august 2008 har KL modtaget lovforslag om Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-parlamentet og lov om kommunale og regionale valg i høring.

KL har ingen bemærkninger til lovforslaget. Der tages dog forbehold for den efterfølgende politiske behandling i KL's bestyrelse og udfaldet af DUT-forhandlingerne.

Med venlig hilsen,

Grete Tarpgaard

Den 4. september 2008

Jnr 00.02.00 A09
Sagsid 000196679

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dansk Blindesamfund
Landsforening af blinde
og svagsynede i Danmark

Att.: Gitte Lindgaard

København, 9. september 2008

Forslag til Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg. (Hjælp til stemmeafgivning).

Dansk Blindesamfund er blindes og stærkt svagsynedes landsdækkende interesseorganisation. Vi vil indledningsvis gerne takke for muligheden for at fremkomme med vores synspunkter til ovennævnte høring.

Dansk Blindesamfund er grundlæggende enig i forslagens intentioner om at dansk lov skal afspejle de principper, som FN's handicapkonvention, artikel 29, foreskriver. Derfor er det også med stor undren, at vi kan konstatere, at lovforslaget alligevel ikke overholder disse principper.

Det fremgår af forslaget, at personer, der har behov for hjælp til stemmeafgivelsen kan udpege en person til dette formål. Samtidig skal der dog være en myndighedsperson til stede ved stemmeafgivelsen. Begrundelsen for denne myndighedspersons tilstedeværelse er ifølge lovforslaget, at det skal sikre befolkningens tillid til valghandlingen.

Dansk Blindesamfund er imod en sådan indskrænkning af blinde og stærkt svagsynede borgeres ret til at foretage valghandlingen med hjælp fra en af borgeren selv udpeget hjælper.

Blinde og stærkt svagsynede borgere har siden 1915 haft mulighed for selv at udpege en person til at hjælpe med valghandlingen - vel at mærke uden at der skal være en myndighedsperson til stede i stemmeboksen. Jf. det nuværende forslag skulle det altså betyde, at de tusindvis af valg, som blinde og stærkt svagsynede borgere har foretaget lige siden denne ret blev indført kan drages i tvivl med henvisning til tilliden til valghandlingen. Vi har i Dansk Blindesamfund aldrig før hørt sådanne påstande, og vi kan heller ikke se, at problemet skulle være anderledes nu end for 93 år siden.

Andre borgere med handicap kan som oftest ved synets hjælp kontrollere at krydset er sat det rigtige sted, selv om de har nedsat funktionsevne, der gør at de ikke selv kan sætte kryds på stemmesedlen. Det burde derfor ikke være nødvendigt også at have en myndighedsperson til stede for at kontrollere valghandlingen.

Borgere, der er blinde eller stærkt svagsynede, har ikke denne mulighed. Det indså man i 1915 hvorfor man gav denne gruppe mulighed for at benytte en person, som den enkelte blinde eller stærkt svagsynede borger har tillid til vil kunne udføre valghandlingen i overensstemmelse med borgerens ønske. Denne ordning har ikke hidtil været antastet med henvisning til den generelle tillid til valghandlingen, og vi mener heller ikke at det er et problem fremover. Reelt set vil det stadig kun være blinde og stærkt svagsynede, der ikke kan kontrollere om tilliden bliver overholdt, akkurat som det er tilfældet i dag.

Vi skal derfor foreslå, at den nuværende ordning for blinde og stærkt svagsynede udvides til at omfatte andre borgere med handicap. Såfremt en borger med handicap finder det nødvendigt at inddrage en myndighedsperson i valghandlingen må initiativet hertil komme fra den pågældende borger med handicap. Det vil fortsat kun være blinde og stærkt svagsynede borgere, der ikke kan kontrollere valghandlingen, men i og med at man har mulighed for at udpege en person man har tillid til, vil det efter vores opfattelse ikke medføre problemer, lige som det ikke har medført problemer i de seneste mange år.

Dansk Blindesamfund skal endvidere påpege, at muligheden for at udpege en personlig hjælper ved valghandlingen også skal være en mulighed når det handler om afgivelse af brevstemme. Hidtil har borgere, der er blinde eller stærkt svagsynede ikke haft mulighed for dette, men har været henvist til udelukkende at få hjælp fra en myndighedsperson. Dette er næppe i overensstemmelse med principperne i handicapkonventionens artikel 29.

Det er i øvrigt Dansk Blindesamfunds principielle opfattelse, at valghandlingen uanset regler om hjælp ved stemmeafgivelse skal være tilgængelig for alle. Dette er også i overensstemmelse med bestemmelserne i handicapkonventionen. Dansk Blindesamfund mener derfor, at al stemmemateriale skal gøres tilgængelig for blinde og stærkt svagsynede, således at valghandlingen kan foretages af den enkelte borger, uanset om pågældende er blind, stærkt svagsynet eller seende. Vi kan i den forbindelse opfordre ministeriet til at undersøge hvordan Spanien har løst problemerne med tilgængelighed til valghandlingen i forbindelse med at landet har ratificeret konventionen. Det seneste parlamentsvalg i Spanien blev således gennemført med fuld tilgængelighed for borgere, der er blinde og stærkt svagsynede.

Vi skal endvidere opfordre til, at evt. fremtidige planer om indførelse af elektroniske valg i Danmark på forhånd sikres fuldstændig handicaptilgængelighed i overensstemmelse med internationale retningslinjer for it-tilgængelighed og universelt design.

Såfremt dette høringssvar giver anledning til spørgsmål kan næstformand Thorkild Olesen, tlf.nr. 38 14 88 04, e-postadresse tol@dkblind.dk, kontaktes.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
næstformand

Landsforeningen
Pårørendegruppen for Svage Ældre
c/o Alice Wulff
Østerøgade 6
8200 Århus N
tlf. 86166416
redaktion@pgruppen.dk

Århus 3 sept. 2008

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar fra Pårørendegruppen for Svage Ældre

Høring vedr: Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Hjælp til stemmeafgivning).

Pårørendegruppen for Svage Ældre bifalder lovforslaget og dets dobbelte sigte.

Enhver borger, der pga. handicap, fysisk eller psykisk svækkelse ikke kan deltage i ovennævnte valghandlinger, men "utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme", skal have ret til og hjælp til at stemme efter de angivne regler med to hjælpere.

Ingen svækket borger skal risikere at udsættes for pres eller misbrug af stemme – hverken af nærtstående eller udenforstående (pårørende, plejepersonale, valgtillforordnede mv.) , men skal kunne stemme efter de angivne regler med to hjælpere.

Med venlig hilsen
Alice Wulff

Formand for Pårørendegruppen for Svage Ældre

tier. Vi mener således, at disse metoder kan anvendes uden at krænke et fair og lige valg; Ligesom valglokalerne kan fortsat fremstå som neutrale idet materialet kan ligge elektronisk alene til anvendelse ved behov herfor.

Landforeningen LEV finder det meget underligt, at de nævnte metoder ikke er medtaget i lovforslaget, da disse tiltag vil mindske behovet for den personlige hjælp, som i den bedste mening fastholder udviklingshæmmede i marginaliseringen med behov for hjælp fra anden person.

Med venlig hilsen

Landsforeningen LEV

Sytter Kristensen

Formand for Landsforeningen LEV

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
gld@vfm.dk

Dato: 26. august 2008
Sagsnummer: 07/005026

Høring over udkast til forslag til Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Hjælp til stemmeafgivning).

Tak for det tilsendte høringsudkast til forslag til Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Hjælp til stemmeafgivning).

Imidlertid har ÆldreForum på baggrund af rådets sammensætning med bl.a. embedsmænd fra flere ministerier og medlemmer fra interesseorganisationer besluttet indtil videre ikke at afgive hørings svar.

Rådet modtager dog fortsat meget gerne materiale, herunder lovforslag mv., der vedrører ældre, da sådanne informationer indgår i den sum af viden og erfaringer, som rådet baseret baserer sit arbejde på.

Med venlig hilsen

Liselotte Lundsryd
Fuldmægtig
ÆldreForum

Lisbeth Larsen

Fra: Dorthe Vennemose Buss [dorthe.vennemose.buss@rh.regionh.dk]
Sendt: 21. august 2008 09:56
Til: Kommunaljura, Velfærdsministeriet
Cc: nis@alzheimer.dk
Emne: Høringssvar

Til Velfærdsministeriet

Alzheimerforeningen takker for det fremsendte udkast til forslag om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg til Europa Parlamentet samt lov om kommunale og regionale valg.

Alzheimerforeningen kan kun bifalde, at der nu indføres ensartede regler for hjælp til stemmeafgivning, uanset hvilken form for handicap eller sygdom vælgeren lider af. Alzheimerforeningen finder det ligeledes særdeles positivt, at der fremover kræves tilstedeværelse af en offentlig myndighedsperson sammen med en personligt udpeget hjælper, hvilket mindsker risikoen for påvirkning af vælgeren.

Venlig hilsen

Dorthe V. Buss
Formand for Alzheimerforeningens Retsudvalg

Alzheimerforeningen
Sankt Lukas Vej 7 a
2900 Hellerup
Tlf.: 39400488

KMJUR j.nr. 2008-3893

21 AUG. 2008

Akt. nr. 5 Arhus L. .

REGIONER

Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

p-komjura@vfm.dk

26-08-2008

Sag nr. 08/2287

Dokumentnr. 51215:08

Birgitte Sørensen

Tel. 35298267

E-mail: bis@regioner.dk

Lovforslag om hjælp til stemmeafgivning

Velfærdsministeriet har med mail af 11-08-2008 bedt om bemærkninger til det fremsendte lovforslag om ændring af lovene om henholdsvis valg til Folketinget, Europa-Parlamentet og kommunale og regionale valg, hvorefter reglerne om hjælp til stemmeafgivning ændres.

Lovforslaget giver ikke Danske Regioner anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Birgitte Sørensen

Holmens Kanal 22
Postboks 2573
1000 København Ø

Tlf. 35298267
E-mail: bis@regioner.dk

www.regioner.dk

KMJUR 1- 2008-3993

26 AUG. 2008

Akt. nr. 6 An.

KMJUR j.nr. 2008-3443
Aktnr. 3 Bilagsnr. 1

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

Velfærdsministeriet
Sendes til p-komjura@vfm.dk

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATE 28. august 2008

JNR.
540.47.18918

Høring vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg (Hjælp til stemmeafgivning)

Med e-mail af 11. august 2008 fremsendte Velfærdsministeriet ovennævnte med anmodning om eventuelle bemærkninger fra Institut for Menneskerettigheder. Udkastet til lovforslaget sikrer, at den danske valglovgivning bringes i overensstemmelse med artikel 29 i FN's konvention om handicappedes rettigheder, hvorefter alle handicappede selv skal kunne udpege en personlig hjælper til stemmeafgivning. Konventionen er undertegnet af Danmark i 2007 men endnu ikke ratificeret.

Instituttet hilser dette initiativ på området meget velkomment.

Det fremgår af artikel 29 (iii) i FN's konvention om handicappedes rettigheder, at handicappedes ret til udtrykke deres frie vilje som vælgere garanteres, og at det tillades "... at de, såfremt de ønsker det, kan få hjælp til at afgive deres stemme".

Med lovforslaget tilsigtes at bringe de danske regler i bedre overensstemmelse med konventionen. Det fremgår således af bemærkningerne til lovforslaget, at retten til at udpege en personlig hjælper udvides. Afgørende er imidlertid fortsat, at det er den handicappede persons eget valg og ønske, ordningen skal baseres på, jf. herved også princippet i konventionens artikel 3 a. Efter Instituttets opfattelse bør der imidlertid også ud fra samme hensyn være valgfrihed med hensyn til, om myndighedspersonen (f.eks. valgstyret eller den valgførordnede) skal være til stede ved stemmeafgivningen.

Instituttet har ved tidligere lejligheder opfordret til, at Handicapkonventionen snarest ratificeres samt at også tillægsprotokollen underskrives af Danmark, idet det vil betyde en styrkelse af borgerens klageadgang.

Med venlig hilsen

Birgitte Kofod Olsen
Vicedirektør

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

28. august 2008

Høring: Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-parlamentet og lov om kommunale og regionale valg.

DANSKE ÆLDRERÅD takker for muligheden for at afgive høringssvar på det fremsendte forslag.

DANSKE ÆLDRERÅD kan principielt tilslutte sig forslaget og ser det som en yderligere anerkendelse af, at handicappede borgere skal kunne deltage i det politiske og offentlige liv på lige fod med andre borgere.

DANSKE ÆLDRERÅD har bemærket, at der i bemærkningerne til lovforslaget står: Med lovforslaget udvides retten til at udpege en personlig hjælper til at yde hjælp ved stemmeafgivningen til at gælde alle vælgere , der har behov for hjælp til stemmeafgivning. (s. 3).

DANSKE ÆLDRERÅD går ud fra, at der med teksten menes, at det er den enkelte borger der afgør, om man selv har behov for en hjælper . DANSKE ÆLDRERÅD finder det hensigtsmæssigt at dette præciseres, så der ikke opstår situationer hvor f.eks. en valgtilforordnet mener han/hun skal skønne om borgeren har et behov.

DANSKE ÆLDRERÅD har bemærket at der i forslaget står: " vedrører folketingsvalg, folkeafstemninger, valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, samt kommunale og regionale valg".

DANSKE ÆLDRERÅD forventer, at valg til ældreråd i kommunerne er indeholdt i denne formulering. DANSKE ÆLDRERÅD foreslår dog, at det præciseres, at retten til at udpege en personlig hjælper til at yde hjælp ved stemmeafgivningen også gælder ved valg til ældreråd.

Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse
Tlf. +45 3877 0160
info@danske-aeldreraad.dk
www.danske-aeldreraad.dk

DANSKE ÆLDRE RÅD kan ikke ud af forslaget læse, hvordan borgere, der er bosat på plejecentre, skal forholde sig. Men går ud fra, at forslaget ligeledes kommer til at omfatte dem, der afgiver deres stemme her.

På vegne af DANSKE ÆLDRE RÅD

Marianne Lundsgaard
Sekretariatsleder

Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse
Tlf. +45 3877 0160
info@danske-aeldreraad.dk
www.danske-aeldreraad.dk

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Hvidovre, 2. september 2008
Sag 08/774 – Dok. 10281.08 SL/cag/kft

Høring om forslag til ændring af lov om valg til Folketinget

Danske Handicaporganisationer (DH) har fra Velfærdsministeriet modtaget forslag til ændring af lov om valg til Folketinget i høring. Lovforslaget er bl.a. fremsat som en konsekvens af artikel 29 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Forslaget omhandler retten til selv, hvis man har et handicap, at udpege en personlig hjælper til at yde hjælp ved stemmeafgivningen. Det er i øjeblikket muligt for blinde og svagsynede at få en sådan hjælp. Det foreliggende forslag indebærer, at retten nu gives til alle grupper mennesker med handicap. Der er dog nu foreslået en ganske ny forudsætning, nemlig at der under stemmeafgivelsen, foruden den valgte hjælper, medvirker en valgtilforordnet. Dette sidste har ikke hidtil været gældende for blinde og svagsynede, hvilket det dog i henhold til forslaget vil være i fremtiden.

DH hilser det principielt velkomment, at der nu foreligger et lovforslag, der bl.a. tager afsæt i FN's konvention. Det er yderst vigtigt, at Danmark følger op på vedtagelsen af konventionen med konkrete lovmæssige tiltag.

Ikke desto mindre har DH en række betragtninger og ønsker til forbedringer i forbindelse med fremsættelsen af dette forslag.

DH stiller således spørgsmålstegn ved, om der i henhold til teksten i konventionens artikel 29 åbnes mulighed for et krav om, at en myndighedsperson skal overvære stemmeafgivningen. Dette er ikke en procedure, der ligestiller mennesker med handicap med andre vælgere, der kan afgive deres stemmer alene i stemmerummet. Det kan desuden i nogen grad opfattes som en mistillid til, at mennesker med handicap selv er i stand til at vælge en troværdig hjælper til stemmeafgivelsen. Langt de fleste personer med handicap vil i øvrigt være i stand til selv at kontrollere, at deres kryds bliver sat det sted, de ønsker, selvom de ikke selv er i stand til at sætte krydset.

Det er, efter DH's opfattelse, heller ikke en god ide at åbne for, at der skal være en tredje ukendt person til stede under stemmeafgivelsen. Det kan skabe utryghed hos nogle personer

med udviklingshæmning, autisme, hjerneskade eller sindslidelse. Det drejer sig om mennesker, der ikke nødvendigvis har det godt sammen med andre personer, eller personer, der føler sig angste og/eller utrygge i selskab med mennesker, de ikke har en tæt tilknytning til.

DH foreslår derfor, at den hidtidige ordning for blinde og svagsynede videreføres for alle grupper af mennesker med handicap, der har behov for hjælp til stemmeafgivelse. Det vil sige ensartede regler om retten til selv at udvælge én person til assistance i forbindelse med selve stemmeafgivelsen. Hvis den enkelte person med handicap ønsker, at det skal være en valgtilforordnet til stede under valghandlingen, skal det være muligt.

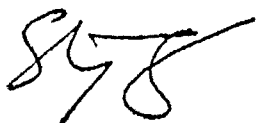
Når dette er nævnt, er det absolut væsentligt for DH at påpege, at behovet for at udnytte denne ret og mulighed kan minimeres betydeligt, såfremt de fysiske omgivelser, hvor valghandlingen foregår, er fuldt tilgængelige for mennesker med handicap. En sådan ret til tilgængelighed frengår både af konventionens artikel 29 samt af artikel 3 og 9. Det skal samtidig understreges, at de tre artikler ikke bare omfatter de fysiske omgivelser, men også retten til fuld tilgængelighed til hele valghandlingen. Det indebærer således også adgang til stemmebokse, stemmesedler, det anvendte valgmateriale m.v. for mennesker med handicap

Såfremt valghandlingen i sin helhed er planlagt, så den er tilgængelig for alle mennesker med handicap, vil det i langt færre tilfælde betyde, at en person med handicap vil have behov for hjælp til stemmeafgivelsen. Det påhviler således staten i henhold til konventionens intentioner, at sikre, at alle valghandlinger bliver tilgængelige for alle og på lige vilkår.

DH forventer derfor, at lovforslaget ændres således, at myndigheder, der arrangerer valg, skal sørge for, at såvel de fysiske rammer, som adgangen til valg materialet mv., bliver fuldt tilgængeligt for alle personer med alle former for handicap.

Såfremt der ønskes yderligere oplysninger eller uddybning af DH's synspunkter, kan der rettes henvendelse til tilgængeligheds- og hjælpemiddelpolitisk konsulent, Carsten Graversen, på e-mail: cag@handicap.dk eller på telefon 3638 8514.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
Formand

Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Sendt til mail: p-komjura@vfm.dk

Den 3. september 2008
Ref.
D.nr.2007/00609-009

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede har med tak modtaget til høring udkast til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet og lov om kommunale og regionale valg.

Overordnet set er det med glæde, at rådet og centret erfarer, at lovforslaget medfører, at det bliver muligt for personer med funktionsnedsættelse selv at udpege en personlig hjælper til at yde hjælp ved stemmeafgivningen både på selve valgdagen og ved afgivelse af brevstemme. Rådet og centret har ved tidligere henvendelser ønsket en ændring af valgloven, der netop muliggjorde, at personer med funktionsnedsættelse fik mulighed for selv at udpege en personlig hjælper til at yde hjælp ved stemmeafgivningen. Men rådet og centret er ikke sikre på, at den del af lovforslaget, der indeholder kravet om, at en myndighedsperson (valgstyret, tilforordnet hjælper eller stemmemodtager) også altid skal medvirke og være tilstede under selve stemmeafgivningen er i overensstemmelse med artikel 29 i FN's konvention om handicappedes rettigheder.

Tilstedeværelse af en myndighedsperson

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at man ved kravet om tilstedeværelse og medvirken af en myndighedsperson modvirker risikoen for utilbørlig påvirkning af vælgeren ved stemmeafgivningen, samtidig med, at offentlighedens tillid til valghandlingen og dennes neutralitet sikres. Rådet og centret er som sådan enig i denne konklusion. Men i forhold til personer med funktionsnedsættelse vil kravet om tilstedeværelse og medvirken af en myndighedsperson, sådan som det er fastsat i udkastet til lovforslag, betyde at der er personer med funktionsnedsættelse, der ikke får mulighed for at afgive stemme og at kravet om hemmelig afstemning ikke effektueres.

Brug for hjælp til stemmeafgivelse

Det er vælgeren, der skal forlange hjælp til sin stemmeafgivning af en person, vedkommende selv har valgt. Dette skal vælgeren gøre over for en myndighedsperson. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1 nr. 2, at der ikke stilles særlige krav til formen for vælgerens tilkendegivelse om sit ønske om, at en bestemt person yder hjælp, blot denne er utvetydig og ikke kan misforstås. Som eksempel er der i forarbejderne nævnt, at denne kan ske på et andet sprog end dansk og den kan evt. formidles gennem en tolk. Der er som sådan heller ikke begrænsninger i, hvilken person vælgeren ønsker at udpege som sin personlige hjælper. Men vælgeren kan ikke bestemme, hvem myndighedspersonen skal være. Videre fremgår det af forarbejderne, at hjælpen til stemmeafgivelsen ydes i forening mellem myndighedspersonen og den person, som vælgeren selv har udpeget. Dette betyder, at vælgeren, *umiddelbart* overfor såvel den person der er udpeget af vælgeren som myndighedspersonen, skal afgive en *utvetydig tilkendegivelse* af, hvor vælgeren ønsker at stemme. Her er det ikke tilstrækkeligt, at vælgerens tilkendegivelse af, hvorledes vælgeren ønsker at stemme, alene opfattes utvetydig af den person, der er udpeget af vælgeren selv. Hvis der er uenighed om dette og det ikke kan opklares via neutrale spørgsmål, indebære det, at vælgerens tilkendegivelse om sin stemmeafgivelse ikke kan betragtes som utvetydig.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at en af vælgeren medbragt håndskrevet eller maskinskrevet seddel m.v. om, hvor på stemmesedlen vælgeren ønsker at sætte kryds, ikke kan anses som en umiddelbart tilkendegivelse om, hvor vælgeren ønsker at stemme. Det er endvidere forudsat i lovgivningen, at den nødvendige kommunikation om vælgerens stemmeafgivning mellem vælgeren og dem, der yder bistand til vælgerens stemmeafgivning foregår på dansk, ligesom en formidling af ønske via tolk ikke anses for en umiddelbar tilkendegivelse. Dette krav til umiddelbar tilkendegivelse betyder, at der er personer med funktionsnedsættelse, der forhindres i at afgive stemme, idet de kommunikerer via forskellige former for tolkebistand eller eksempelvis en talemaskine.

Hemmelig afstemning

Rådet og centret kan også i forholdet til tilstedeværelsen og medvirken af en myndighedsperson stille spørgsmål ved, om der er tale om overholdelse af kravet om hemmelig afstemning. At hjælpen ydes i forening betyder også, at den praktiske bistand til selve stemmeafgivelsen ydes både af myndighedspersonen og af den person, som vælgeren selv har udpeget. Når den praktiske hjælp kun kan ydes af en person som fx det at sætte kryds på stemmesedlen, må det aftales mellem myndighedspersonen og den personligt udpegede hjælper, hvem der udfører opgaven. Rådet og centret mener, at dette i nogle tilfælde kan kollidere med kravet om hemmelig afstemning. Der er i lovforslaget taget højde for, at myndighedspersonen ikke må være en opstillet kandidat, men der er eksempelvis ikke taget højde for, at den medvirkende myndighedsperson ikke er vælgerens nabo.

For rådet og centret er det vigtigt at vælgeren der har behov for hjælp til stemmeafgivelsen ikke modtager utilbørlig påvirkning af hjælperen eller myndighedspersonen, samtidig med, at offentlighedens tillid til valghandlingen og dennes neutralitet (herunder hemmelig afstemning) sikres. Men det er umiddelbart rådets og centrets vurdering, at nærværende udkast til lovforslag ikke tilgodeser dette. Rådet og centret vil henvise til, at personer med funktionsnedsættelse i Finland har ret til at vælge en personlig hjælper til at medvirke ved stemmeafgivelsen uden medvirken af en myndighedsperson. I Sverige har personer med funktionsnedsættelse, der ikke har mulighed for at komme til valglokalet, mulighed for at stemme ved bud. Her er det ikke et krav, at buddet eller vidnet, som også skal være tilstede er en myndighedsperson.

Rådet og centret vil foreslå, at man i forbindelse med valghandlingen også forsøger at udforme denne på en måde, der tilgodeser forskellige former for funktionsnedsættelser som fx det at udgive stemmematerialet i forskellige former. Dette kunne fx være ved en visuel udformning eller storskrift.

Med venlig hilsen

Lene Maj Pedersen